

Minister
Klimatu i Środowiska

\$Znak pisma.sDAM
3686715.14640891.11904083
Warszawa, 02-04-2025

Pan
Piotr Kuczera
Przewodniczący
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
Prezydencja OPOS

Dotyczy: kierunków działań jakie należy podjąć w celu uniknięcia lub zminimalizowania skutków kolejnych zdarzeń powodziowych
Pismo z dnia 7 marca 2025 r., znak: Ldz./19/PK/07032025

Szanowny Panie Przewodniczący,

poruszona przez Pana sprawa leży we właściwości przede wszystkim Ministerstwa Infrastruktury oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Odpowiedź dotycząca możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałania powodzi i suszy w ekosystemach leśnych została do Pana skierowana w dniu 14 marca 2025 r. (pismo w załączeniu).

Zrealizowanie wskazanych przez Pana działań wymaga dużych nakładów finansowych, dlatego niezbędne jest skorzystanie z funduszy Unii Europejskiej przeznaczonych na adaptację do zmian klimatu i gospodarkę wodną. Ministerstwo Klimatu i Środowiska zapewniło odpowiednie środki.

1. Poniżej przedstawiam informację na temat aktualnie podejmowanych działań dotyczących odbudowy po ubiegłorocznej powodzi oraz projektów mających na celu zminimalizowanie skutków takich zdarzeń w przyszłości.

- Zmieniamy program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FENIKS 2021 – 2027). Ma to na celu wykorzystanie możliwości, jakie daje rozporządzenie RESTORE, przyjęte w grudniu 2024 roku na poziomie UE. Możliwe będzie współfinansowanie projektów nawet do 95% kosztów. Ograniczyliśmy również wymogi formalne. Zmieniony FENIKS został zaakceptowany przez Radę Ministrów i jego treść jest negocjowana z Komisją Europejską przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.
- Na odbudowę zniszczonej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej przeznaczymy łącznie nawet do 1 miliarda złotych. Środki te zostaną rozdysponowane między jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne oraz spółki wodne. Finansowaniem na zasadzie refundacji objęte będą również projekty już zakończone, zrealizowane bezpośrednio po powodzi z innych źródeł.
- Przeprowadziliśmy dotychczas dwa nabory fiszek projektowych, zwracając się do wojewodów z terenów dotkniętych powodzią. Po analizie i uzupełnieniach dokumentacji zatwierdzono 58 projektów o łącznej wartości dofinansowania unijnego przekraczającej 273 mln zł.
- Z programu FENIKS wspieramy również działania adaptacyjne, mające na celu zminimalizowanie skali oraz skutków przyszłych powodzi. Na ten obszar przeznaczyliśmy ponad 8 mld zł. Finansowane są m.in. projekty dotyczące zrównoważonych systemów gospodarowania wodami opadowymi z udziałem zieleni/zielono-niebieskiej infrastruktury. Wsparcie na działania adaptacyjne jest kierowane również dla miast średniej wielkości, mniejsze ośrodki mogą natomiast składać wnioski w programach regionalnych. W orbicie naszego zainteresowania

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
gov.pl/klimat

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Śląski Związek Gmin i Powiatów
w Katowicach
Wpł. dn. 03104
L.dz. 247

Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

są też projekty dotyczące małej retencji, renaturyzacji cieków wodnych oraz budowy lub przebudowy urządzeń wodnych, realizowane w większości przypadków przez Wody Polskie oraz Lasy Państwowe.

Projekty z zakresu małej retencji koncentrują się na różnorodnych działaniach mających na celu zatrzymywanie wody w środowisku. Obejmują one odbudowę, modernizację i budowę niewielkich urządzeń piętrzących, takich jak: progi, brody, zastawki, jazy czy groble, które spowalniają odpływ wód powierzchniowych i podnoszą poziom wód gruntowych na terenach przyległych. W zakres tych projektów wchodzi również renaturyzacja siedlisk podmokłych oraz odtwarzanie terenów zalewowych, co sprzyja naturalnej retencji wody. Ważnym elementem jest także ochrona gleb torfowych, które naturalnie magazynują duże ilości wody. Ponadto programy te obejmują adaptację istniejących systemów wodnych do pełnienia funkcji retencyjnych oraz tworzenie zbiorników małej retencji o pojemności nieprzekraczającej 5 mln m³, które mogą dodatkowo służyć celom przeciwpowodziowym.

Projekty renaturyzacyjne skupiają się natomiast na przywracaniu naturalnych funkcji ekosystemów wodnych. Ich główne cele to odtwarzanie ciągłości ekologicznej cieków wodnych, co umożliwi swobodną migrację organizmów wodnych, oraz tworzenie i ochrona stref buforowych wzdłuż cieków, które filtrują zanieczyszczenia. Działania te przyczyniają się do przywracania naturalnej zdolności wód do samooczyszczania. Istotnym elementem jest również odbudowa cieków naturalnych do stanu zbliżonego do pierwotnego oraz odtwarzanie mokradeł i poprawa warunków wodnych na terenach torfowych.

Finansowane będą również inwestycje planowane przez Wody Polskie, dotyczące **urządzeń wodnych**, np.: budowa suchych zbiorników redukujących fale powodziowe i chroniących tereny zurbanizowane, tworzenie zbiorników wodnych małej retencji, modernizacja istniejących zbiorników wodnych służących bezpieczeństwu powodziowemu lub przeciwdziałaniu suszy, a także budowa kanałów ulgi i przeciwpowodziowych. Kwota przeznaczona na takie projekty to ponad 1 mld zł.

2. Od 2024 r. realizujemy projekt pn. „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”. W ten sposób tworzymy platformę współpracy oraz wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami, które odpowiadają za zarządzanie ochroną środowiska w Polsce oraz instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie funduszy europejskich na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim.

Jedna z grup w „Partnerstwie” zajmuje się adaptacją do zmian klimatu. Celem działania tej grupy, składającej się m.in. z pracowników reprezentujących administrację lokalną, regionalną i krajową oraz instytucje publiczne, jest wzmocnienie odporności miast, regionów i ich infrastruktury na ekstremalne zjawiska pogodowe.

Kolejna grupa zajmuje się współpracą z województwami, które rozpoczęły prace nad pierwszymi w Polsce regionalnymi planami i strategiami adaptacji do zmian klimatu. Za nami pierwsze spotkanie grupy, w którym wzięli udział przedstawiciele Urzędów Marszałkowskich Województwa Śląskiego i Małopolskiego oraz Instytutu Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu, a także Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Urszula Zielińska

Sekretarz Stanu

Sekretarz Stanu Urszula Zielińska

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

/ – podpisany cyfrowo/

Załącznik:

1. pismo z dnia 14 marca 2025 r., znak DLŁ-WNO.055.834.2024

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Infrastruktury
2. Ministerstwo Rozwoju i Technologii
3. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

